

Zprávy, informace, oznámení

Z jednání Vědecké rady UP

Na programu jednání Vědecké rady UP 25. 10. 1999 bylo **profesorské řízení** doc. M. Novotného, CSc., přednosty Kliniky nemocí ORL FN v Olomouci a v Brně, v oboru otolaryngologie. VR UP jednomyslně schválila návrh na jeho jmenování profesorem a doporučila jej k projednání MŠMT.

Poté předložil prof. L. Dvořák, CSc., rektor UP, Vědecké radě UP druhou pracovní verzi *Dlouhodobého záměru UP*. Členové VR UP k němu mohou podat své připomínky do čtrnácti dnů; na příštím zasedání VR UP v lednu r. 2000 bude k dispozici již jeho definitivní verze.

Prof. K. Lenhart, DrSc., prorektor pro vědeckobadatelskou činnost UP, předložil VR UP návrh LF UP na **udělení čestného doktora** prof. R. A. Kyleovi, celosvětově uznávanému odborníkovi v oboru hematonekologie, který s LF UP spolupracuje již od r. 1985. I tento návrh byl jednohlasně schválen.

Dále prof. K. Lenhart, DrSc., doporučil VR UP ke schválení návrh na **udělení Ceny F. Palackého**, která je oceněním vynikajících výsledků tvůrčí činnosti na poli vědy nebo kultury přispívajících k prestiži ČR a UP, biologovi prof. O. Nečasovi, DrSc., emeritnímu profesorovi Masarykovy univerzity v Brně. Také tento návrh VR UP odsouhlasila stejně jako návrh organizačního výboru Academia filmu na **udělení Ceny za celoživotní dílo** režiséru J. Špátovi.

V závěru svého jednání se VR UP zabývala problematikou zamýšlených *Národních výzkumných center* a hodnocení 22 výzkumných záměrů UP.

-raf-

Výsledek doplňovacích voleb do AS UP

V doplňovacích volbách do AS UP byla dne 26. 10. 1999 zvolena ve třetím kole počtem 170 hlasů z celkem 365 oprávněných voličů studentka 5. ročníku LF Š. Králková.

-red-

Jen několik řádků

Důvod k radosti

Idea prvního porevolučního rektora UP prof. J. Jařaba se proměnila přičinlivostí mnohých ve skutečnost v neuvěřitelně krátké době. V pondělí 25. října 1999 bylo oficiálně otevřeno Informační centrum UP se všemi jeho složkami, plně fungujícími. Dříve zchátralý historický objekt Zbrojnice tu nyní stojí v nové kráse připraven sloužit akademické obci, zájemcům města a regionu. Se skupinou návštěvníků jsme objekt prošli od suterénu po podkrovní prostory. Z rozhovorů s vedoucími jednotlivých útvarů bylo znát, jak je práce těší, jak jim záleží na kvalitě a kvantitě poskytovaných služeb a jejich srovnatelnosti se zahraničním standardem. Moderním Informačním centrem se UP výrazně přiblížila k úrovni a životnímu způsobu západoevropských univerzit, kde jsou komputerované knihovny hlavním místem studijních aktivit. To je opravdový důvod k radosti. Přišel jako na zavolání k 10. výročí navrácení akademických práv a svobod naší alma mater, aby povzbudil a ukázal, že jdeme správnou cestou.

M. Hejtmánek

Ocenění studentům a vědeckým pracovníkům UP

Ve čtvrtek 4. 11. 1999 se v aule FF UP odehrál slavnostní akt, při němž byly odevzdány dekryty nově jmenovaným docentům UP, byli promováni absolventi doktorského studijního programu, jejichž seznam již Žurnál otiskl (č. 7, s. 3), a byly předány *Ceny rektora* autorům studentských prací, *Ceny Klubu absolventů a příznivců UP* a poprvé také *Cestná uznání rektora UP* autorům vědeckých monografií za r. 1999. V době uzávěrky minulého čísla však ještě nebyly k dispozici seznamy držitelů tří posledně jmenovaných ocenění, proto je přinášíme až nyní:

Cenu rektora za r. 1999 převzali: **P. Havelka** – biomedicínské vědy (P. Havelka: Úloha apoptózy a genů regulujících apoptózu v diferenciaci orgánů urogenitálního systému člověka), **R. Vodák** – matematika (R. Vodák: Existence nezáporných řešení pro singulární okrajové úlohy), **D. Friedecký** – přírodní vědy (D. Friedecký: Nové postupy diagnostiky dědičných poruch urinového a pyrimidinového metabolismu pomocí kapilární elektroforézy), **J. Ožanová** – přírodní vědy (J. Ožanová: Společnostv mnohonožek NPR Hůrka u Hranic), **O. Cakl** – jazykověda a literární věda (O. Cakl: Fatalismus Lříc), **L. Petithanová** – muzikologie (L. Petithanová: Hornická svatoňovická kapela), **I. Vařut** – ostatní společenské vědy (I. Vařut: Účinnost hodnocení zaměstnanců Nové Huti, a. s., Ostrava).

Ceny Klubu absolventů a příznivců UP obdrželi: **J. Drábek** – Ústav imunologie LF UP (Characterization of a novel HLA-A* 24 allele containing an HLA-A* 03 sequence motif. Tissue Antigens, 54, 98–101, 1999, IF 3,3), **J. Řeháček** – Katedra optiky PřF UP (Řeháček, J. et al: Testing of quantum phase in matter-wave optics. Physical Review A, 60, 473–479, 1999, IF 2,3 a Codirectional simulation of contradirectional propagation. Journal of Modern Optics 46, 801–811, 1999, IF 1,39) a **D. Lazár** – Katedra experimentální fyziky PřF UP (Lazár, D.: Chlorophyll a fluorescence induction. Biochimica et

Biophysica Acta 1412, 1–28, 1999, IF 2,5 a Lazár, D. – Pospíšil, P.: Mathematical simulation of chlorophyll a fluorescence with 3- (3, 4-dichlorophenyl) - 1,1 dimethylurea - treated barley leaves at room and high temperatures. Eur. Biophys. J. 28, 468–477, 1999, IF 1, 8.).

Cestným uznáním rektora UP byli odměněni tito autoři vědeckých monografií: **prof. V. Peřinová, DrSc.** (V. Peřinová – A. Lukš – J. Peřina: Phase in Optics), **prof. M. Pojsl** (M. Pojsl: Dvanáct století naší architektury), **doc. F. Kunetka** (F. Kunetka: Budeš se radovat před Hospodinem, svým Bohem (DT 16,11). Židovský rok a jeho svátky), **doc. C. V. Pospíšil** (C. V. Pospíšil: Problematika vědění a vědomí vlastní osobní identity Ježíše z Nazareta), **doc. P. Ambros** (P. Ambros: Křesťan a život ve světě), **doc. K. Řiha** (K. Řiha: Zrození ducha), **doc. L. Karfíková** (De esse ad pulchrum esse. Schönheit in der Theologie Hugos von St. Viktor), **MUDr. R. Fiala** (R. Fiala – F. Záfura – R. Reif: Striktura a trauma mužské uretry), **prof. V. Kolek, CSc.** (V. Kolek a spol.: Sarkoidóza – známé a neznámé), **doc. P. Marek, Dr.** (P. Marek: Apologetové nebo kacíři?), **doc. J. Chalupa, Dr.** (J. Chalupa: Dějiny Argentiny, Uruguaye, Chile), **prof. J. Černý, CSc.** (J. Černý: Historia de la Linística), **doc. I. Bartěček, CSc.** (I. Bartěček: Československý antifašistický exil německého jazyka v Mexiku), **doc. Z. Pechal, CSc.** (Z. Pechal: Hra v románu V. Nabokova), **prof. J. Kořenský, DrSc.** (J. Kořenský: Proměny myšlení o řeči), **doc. A. Štěrbová, CSc.** (A. Štěrbová: Topolovo básnické drama), **PhDr. J. Kolařík, CSc.** (J. Kolařík: Současná běžná mluva obyvatel v Napajedlích), **prof. K. Měková, CSc.** (K. Měková, J. Zháněl et al: Motor performance of candidates to university study of physical education in Olomouc, Katovice, Bratislava, Ljubljana and Innsbruck) a **prof. K. Frömel, DrSc.** (K. Frömel – J. Novosad – Z. Svozil: Pohybová aktivita a sportovní zájmy mládeže).

-red-

UP na veletrhu GAUDEAMUS

Studijní obory a studijní programy všech sedmi fakult UP se v říjnu představily v Brně na veletrhu studijních programů GAUDEAMUS. Pro tento veletrh připravila UP pro absolventy středních škol brožuru s informacemi o přijímacích zkouškách a s nabídkou studijních programů na akademický rok 2000/2001. Seznamuje v ní zájemce stručně s historií univerzity, podrobně pak s podmínkami přijetí na školu, organizační studia, s důležitými termíny, s možnostmi studia v zahraničí i se

zajištěním stravování a ubytování studentů. Poslední oddíl brožury je pozvánkou na Den otevřených dveří UP, který se bude konat v sobotu 27. 11. 1999 na všech fakultách.

Sedmdesát dvě strany užitečných informací se dostávají k zájemcům o studium i další cestou. V současné době rozesílá Konferenční servis UP asi 1 500 brozur na 188 vybraných středních škol v celé republice.

-th-

Zeptali jsme se za vás:

Jak bude univerzita reagovat na výzvu studentů?

V minulých dnech zahájili studenti FF UP petiční akci s požadavkem na zakoupení většího množství počítačů, které by byly k dispozici studentům UP. Na stanovisko k tomuto problému jsme se zeptali některých zástupců vedení univerzity a fakult:

Ing. J. Jirka: V současné době se na několika jedinech posuzovaly možnosti, jaké UP má. Jednak se předpokládá dokončení PC učebny na koleji B. Václavka (v prostorách bývalé prodejny skript) v režii SKM, jednak se chystá doplnění vybavení výpočetní technikou v dalších dvou učebnách v IC UP. Další postup bude záviset na finančních možnostech a nebude tak rychlý (bude vyžadovat i základní technické úpravy některých prostor na FF UP).

Doc. V. Řehan, děkan FF UP: Filozofická fakulta UP pojala záměr zřídit velkou počítačovou místnost s cca 40 počítači v prostorách současné tělocvičny na Křížkovského 10, která již požadavkům na výuku tělesné výchovy nevyhovuje. Chybí však finanční prostředky, kterými bychom mohli pokrýt nutné náklady na realizaci tohoto záměru (dotažení sítě, elektroinstalace, vybavení nábytkem, zavedení služby). Pokud se podaří potřebné finanční prostředky získat – a my se o to snažíme – odhadujeme, že by mohl být provoz této nové počítačové učebny zahájen na počátku letního semestru.

-red-

Zprávy, informace, oznámení

Nejmladší rektor v historii pardubické univerzity

Podle informací tiskové mluvčí Univerzity Pardubice V. Wágnerové zvolil Akademický senát Univerzity Pardubice na svém zasedání 26. 10. 1999 za kandidáta na rektora pro období 2000–2003 **doc. ing. Miroslava Ludwiga, CSc.** (ročník 1956), který působil od roku 1997 až dosud jako prorektor pro vnitřní záležitosti univerzity. Jeho odborný zájem se soustřeďuje na studium různých vlivů na chemické reakce

s využitím moderních chemometrických metod při vyhodnocování získaných experimentálních dat.

Doc. M. Ludwig je nejmladším rektorem v historii Univerzity Pardubice, která si v roce jeho nástupu do nejvyšší akademické funkce připomene padesáté výročí existence vysokého školství v Pardubicích.

-red-

Stručně

Olomoucká pobočka ČSCh a Katedra anorganické a fyzikální chemie PŘF UP uspořádaly 3. 11. 1999 v prostorách Děkanátu Lékařské fakulty UP přednášku dr. J. Damborského z Masarykovy univerzity v Brně na téma Použití metod molekulového modelování, QSAR a bioinformatiky při studiu biologických procesů na molekulární úrovni.

V aule FF UP se 2. 11. uskutečnila beseda prof. J. Jařaba, CSc., s účastníky listopadových událostí v Olomouci s názvem **Tady a teď – po deseti letech.**

Ve čtvrtek 4. 11. ve 20 hod. proběhla v aule FF UP slavnostní **prezentace knihy vzpomínek Vlasta Chramostová** za účasti autorky. Hostem večera byl V. Třešňák.

-red-

Výstava fotografií
J. Štreita

V úterý 2. 11. 1999 byla v 16 hodin ve výstavní síni děkanátu PdF UP na Žižkově náměstí 5 zahájena výstava fotografií J. Štreita *Dokument doby*, pořádaná k 10. výročí listopadu 1989. Výstava, která potrvá do 30. 11. 1999, je přístupná od pondělí do pátku v době od 8 do 17 hodin.

-red-

Univerzita Palackého v Olomouci
a Město Olomouc
si vás dovolují pozvat
na fotografickou výstavu

O co nám to tenkrát vlastně šlo...

Olomoučtí a pražští studenti
v listopadu 1989
(včetně překvapení z epochy tot-artu)

Autoři fotografií:
prof. Jaroslav Krejčí (Praha)
ing. Petr Zatloukal (Olomouc)

Kde: Galerie Zbrojnice, Informační centrum UP,
Biskupské nám. 1, Olomouc
Kdy: 11. listopad – 31. prosinec 1999

Vernisáž proběhne
ve čtvrtek 11. listopadu 1999 v 17 hod.

Vstup volný!

Srdečně zvou pořadatelé

Týden celoživotního
vzdělávání

Ve dnech 11. – 21. 11. 1999 proběhne v okresech středomoravského regionu (Jeseník, Šumperk, Olomouc, Prostějov a Přerov) **Týden celoživotního vzdělávání**, jehož pořadatelé jsou Centrum otevřeného a distančního vzdělávání UP, Regionální rada vzdělávání dospělých středomoravského regionu a Regionální hospodářská komora středomoravského regionu. Do této akce se zapojí celá řada dalších institucí a organizací, např. Úřad práce v Olomouci uspořádá Den otevřených dveří, ZOO zorganizuje „Stežku ZOO“ pro rodiny a přátelské kolektivy, Škola manažerského rozvoje uspořádá výstavu studijních materiálů a několik ukázkových seminářů, Regionální klub České marketingové společnosti uvede rovněž několik seminářů atd.

Týden celoživotního vzdělávání bude slavnostně zahájen na půdě UP ve čtvrtek 11. 11. 1999 za účasti představitelů regionu a pořadatelských organizací.

-red-

Informace z úseku prorektora pro vědu a výzkum

Na základě uzavřené dohody mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o vědeckotechnické spolupráci je možné podávat návrhy na společné projekty výzkumu a vývoje. Vyhlášení výběrového řízení a další informace jsou uvedeny na adrese:

<http://www.msmt.cz/cp1250/skupina3/veda/mezpr/slovensko.htm>. Na této adrese je rovněž příslušný formulář.

Na internetové adrese <http://www.msmt.cz/cp1250/skupina3/politika.htm> je k dispozici pracovní návrh národní politiky výzkumu a vývoje ČR. Kopii svých připomínek, které bylo nutno zaslat do 31. 10. 1999 na adresu RVV@VLADA.CZ, zašlete laskavě na vědecko-výzkumné odd. RUP (ondr@rupnw.upol.cz).

-kl-

Přednáškový večer

Spolek lékařů v Olomouci pořádá dne 10. 11. 1999 v budově Teoretických ústavů LF UP, (Hněvotínská 3) od 16 hod. **Přednáškový večer Traumatologického oddělení FN Olomouc k narozeninám 80. narozeninám prof. E. Wondráka, CSc.**

Koordinátorem večera, na němž zazní přetřísňvků a který splňuje podmínky kontinuálního postgraduálního vzdělávání lékařů, je prim. P. Maňák, CSc.

-red-

Z redakční rady Žurnálu
UP

Redakční rada Žurnálu UP se sešla 27. 10. v pracovně děkana CMTF UP, doc. ThDr. Pavla Ambrose. Hodnotila obsah vydaných čísel Žurnálu UP a jednala o tom, jak zlepšit spolupráci s CMTF UP. Navrhla náměty, jak dosáhnout, aby se CMTF UP prostřednictvím univerzitního listu více otevřela akademické obci a přispěla k vědomí univerzitní soudržnosti. Pan děkan náměty uvítal s pochopením a další ještě přidal. Čtenáři Žurnálu UP se tedy mohou těšit na příspěvky zprostředkující vzhled do života, radosti, starostí a výsledků naší CMTF UP. Čtenáře jistě mile překvapí, že z této fakulty vyšlo v poslední době šest knižních publikací.

-red-

Nabídka na jarní
prázdniny

Akademik centrum FTK UP pořádá v termínu 4. – 11. 3. 2000 akci pro děti ve věku 10–15 let **Jarní prázdniny – lyžování na Barborce.**

Program: výuka lyžování, soutěže a hry na sněhu, karneval, závody o ceny, vše pod odborným vedením učitelů a studentů FTK UP.

Cena 3250 Kč (+ 500 Kč vleký)
Informace a přihlášky: Mgr. H. Vyroubalová, FTK UP – tř. Míru 115, Olomouc, tel. + zázn. 068/ 5412 382, 5412 173, tel. + fax 068/ 5423 091, e-mail: vyroubal@ftknw.upol.cz.

-ftk-

Cyrlometodějská teologická fakulta UP
srdečně zve na výstavu

Křesťanský samizdat
na Olomoucku v letech
1974–1979,

kteřá proběhne ve dnech 8. – 11. 11. 1999
v rotundě budovy CMTF UP

Výstava bude zahájena v pondělí 8. 11. 1999
v 15 hodin a bude přístupná veřejnosti
vždy od 9 do 12 a od 13 do 16 hod.

Součástí výstavy jsou některé dokumenty
z archivu bývalé StB.

Vyznamenání in
memoriam

U příležitosti státního svátku vyznamenal 28. 10. 1999 prezident republiky V. Havel na Pražském hradě olomouckého arcibiskupa a metropolitu moravského PhDr. et ThDr. J. K. Matocha (1888–1961), který pedagogicky působil na Bohoslovecké fakultě v Olomouci. Dr. J. K. Matocha, který byl jmenován arcibiskupem v r. 1947, po únoru 1948 statečně hájil zájmy církve a práva občanů. Od r. 1950 byl internován v budově arcibiskupské rezidence v Olomouci.

V r. 1948 udělil arcibiskup Matocha naší univerzitě pozhennání vlastní rukou vepsané pod jeho fotografií, která visí v pracovně rektora UP: „Činnosti a snahám Palackého univerzity přehojně pozhennání uděluje Josef Karel Matocha, arcibisk. metropolita“.

Vyznamenání udělené in memoriam převzal olomoucký arcibiskup msgr. J. Graubner.

-raf-

Zprávy, informace, oznámení

Město Olomouc nejlepší zásluhou studentů UP

Oddíl plaveckých sportů SK UP za finančního přispění ÚMO a ve spolupráci s FTK UP a vedením Plaveckého stadionu zorganizoval plaveckou soutěž měst na 500 x 100 m, kterou vyhlásil Český olympijský výbor. Této masové soutěže se ve třech kategoriích zúčastnilo 23 měst České republiky.

Absolutním vítězem se stala Olomouc s celkovým počtem 11 757 bodů před Novým Jičínem (11 745 b.), Třebíčí (10 918 b.) a Zlínem (10 750 b.) V našem bazénu soutěžilo celkem 680 plavců – 369 mužů a 311 žen. Našemu

městu patří ještě jeden primát, protože vůbec nejstarším účastníkem této soutěže je náš občan dr. T. Jasný (nar. 1913), nejmladšími plavci byli Z. Frisch a K. Chodorová (nar. 1993).

Velký podíl na našem vítězství mají svými kvalitními výkony posluchači UP, kterých se pod vedením učitelů FTK dr. L. Banka, dr. M. Havlíka, CSc., Mgr. T. Navrátkové, Mgr. R. Rozsypala a Mgr. D. Viktorjenika zúčastnilo celkem 282.

Dr. L. Dvořák,
prezident odd. plaveckých sportů SK UP

Pojďte s námi lyžovat

Sekce tělesné výchovy a sportu Akademik centra FTK UP pro vás připravila pobyt v zimní přírodě. Můžete si vybrat z níže uvedených termínů. V ceně je zahrnuto ubytování, stravné, doprava (mimo Donovaly – bez stravy):

Horní Udolí: 13. – 19. 1. 2000 (54201112) pro 80 osob; především pro studenty Právnické fakulty UP (1. ročník). Cena 1470 Kč (420 + 840 + 210).

Petřkov: 23. – 28. 1. 2000 (54201113) pro 35 osob. Cena 1310 Kč (400 + 700 + 210).

Barborka: 5. – 12. 2. 2000 (54201114) pro 35 osob. Cena: 2165 Kč (1120 + 945 + 100).

Petřkov: 6. – 11. 2. 2000 (54201115) pro 35 osob. Cena: 1310 Kč (400 + 700 + 210).

Donovaly: 11. – 18. 3. 2000 (54201116) pro 20 osob. Cena 1510 Kč (910 + bez stravy + 600).

Barborka: 11. – 18. 3. 2000 (54201117) pro 35 osob. Cena 2210 Kč (1120 + 945 + 145).

Přihlášky na pobyt leden – únor přijímá od 1. – 12. 11. sekretářka AC Z. Vodrážková, Olomouc-Neředín, nová budova, 3 podlaží, dveře č. 329. Patříčnou částku je třeba zaplatit do 30. 11. 1999.

Vzhledem k omezeným možnostem pobytu na horských chatách je třeba uhradit do 20.

11. 1999 zálohu ve výši 1000 Kč (případně celou částku)

Na březnové kurzy je možné se přihlásit do 30. 11. 1999 tamtéž a uhradit patřičnou částku do 20. 1. 2000.

Rovněž záloha 1000 Kč platí pro březnové kurzy do 10. 12. 1999.

Nebudou-li stanovené termíny dodrženy, bohužel nemůžeme s vaší účastí počítat a dáme místo k dispozici náhradníkům.

Těšíme se na vaši účast.

PhDr. A. Orlová,
vedoucí kurzu

Pozvánka

Olomoucká pobočka Jazykovědného sdružení zve na přednášku Hlas svědomí jako mluvní akt, kterou prosloví prof. PhDr. O. Uličný, DrSc. (FF UK Praha). Přednáška se koná v úterý 9. 11. 1999 v 11.30 hod. v posluchárně č. 11 na FF UP, Křížkovského 10, zadní trakt, 1. posch. Úvodní slovo: prof. M. Komárek, DrSc.

PhDr. B. Bednaříková, Dr.,
tajemnice Jazykovědného sdružení

Soutěž v aerobiku

Katedra učitelství TV FTK UP ve spolupráci s Aerobic club SK UP pořádá 14. 11. 1999 akci Soutěžní Aerobic Master Class Olomouc 1999. V tělocvičně na Hynaisově ul. 9 (vedle zimního stadionu) budou od 7.30 hod. prezentovat svá vystoupení soutěžící v pěti věkových kategoriích.

Soutěž se koná podle pravidel aerobiku nemistrovských soutěží typu Master class „A“ regionální a republikové úrovně vydaných Českým svazem aerobiku ASPV.

Kontaktní adresa: PaedDr. L. Kováčová, tel. 068/541 80 81, 541 80 86, 0606 219980; J. Seidlová, tel. 068/541 80 81, 541 80 86, 0606 219979, KUTV FTK UP Olomouc, Hynaisova 9, tel. 068/541 80 81, 541 80 86, 0606 219979, 0606 219980.

Zahájení soutěže je připraveno na 8.30 hod.

-red-

Darujte krev

Transfúzní oddělení Fakultní nemocnice Olomouc sděluje, že je v současné době výrazný nedostatek krve, zvláště skupin A+ a 0+. Vítání jsou jak dosavadní, tak i noví dárci krve.

Vaše krev může zachránit lidský život.

Současně sdělujeme, že tradiční Den nových dárců krve se uskuteční 11. 11. 1999 od 6.30 do 13 hodin na transfúzním oddělení FNO, I. P. Pavlova 6 (pod lékárnou). Každý nový dárcce obdrží drobný dárek jako upomínku na první odběr. Večer před odběrem nejzte tučná jídla, pijte dostatek tekutin.

Bližší informace o zdravotních předpokladech a průběhu odběru získáte na e-mailové adrese jukl@upol.cz, podmínky pro dárcce najdete na adrese <http://www.cck-cr.cz/cck/krev.htm>.

Dr. M. Jukl,
ČČK Olomouc

Představujeme: doc. ThDr. Karla Vránu

Pro šestou přednášku z cyklu Výročních přednášek k počtu J. L. Fischera, jejichž tradice byla založena v roce 1994 k 100. výročí narození prvního rektora obnovené olomoucké univerzity, vybrala Vědecká rada UP doc. ThDr. Karla Vránu, docenta Katolické teologické fakulty UK Praha (viz pozvánka na titulní straně).

Doc. ThDr. K. Vrána se narodil 24. 8. 1925 v Zahrádce u Ledče n. Sázavou. Vystudoval klasické gymnázium v Praze (1937–45), teologii a filozofii v Římě (1945–51) a v Solnohradě (1956–60). Od r. 1955 působil jako profesor filozofie na papežském teologickém institutu v jhoitalské Beneventě. Od r. 1974 byl hostujícím profesorem na TF v Neapoli, od r. 1978 rektorem české bohoslovecké koleje Nepomucenum v Římě a zároveň (od r. 1980) profesorem filozofie na Papežské lateránské univerzitě v Římě. Po návratu z exilu do vlasti (1992) přednáší na Katolické TF UK filozofickou teologii a antropologii. Nadále působí jako předseda římské Křesťanské akademie a pokračuje v její ediční činnosti. V zahraničí publikoval zejména v exilových časopisech Nový Život a Studie a v nakladatelství Křesťanské akademie Řím (příležitostně pod pseudonymem Pavel Želivan). Vedle pedagogické a vědecké práce ve svém oboru se podílel na českém kulturním životě v exilu i v domácím podzemí (vydávání knih, rozhlasové i jiné přednášky apod.). Jako rektori koleje Nepomucenum mu záleželo hlavně na udržení možnosti svobodného zahraničního studia českých a slovenských studentů teologie.

Vránovo filozofické myšlení se rozvíjí v prostoru kritického a otevřeného tomismu (J. Maritain, E. Gilson, J. Pieper). Navazuje též na augustínovskou tradici (R. Guardini) a přihlíží k mnichovské fenomenologické ontologii (A. Pfänder, D. von Hildebrand, H. Conrad-Martiusová, E. Steinová, J. Seifert). Ovlivňují jej také představitelé dialogického personalismu (M. Buber, E. Rosenzweig, E. Ebner, G. Marcel). Tematicky lze Vránovo filozofické dílo rozčlenit do tří okruhů. Do prvního patří otázky týkající se vztahu přírodních věd a filozofie, zejména epistemologického statusu biologie a její filozofické problematiky: vznik organického života, vývoj organismů, náhodnost a finalita v biosféře. Zvláštní pozornost věnoval evolučnímu, vzestupnému (epigenetickému) a synotropickému pohybu v přírodě a jeho neméně reálnému protikladu, tj. dění involučnímu, sestupnému, entropickému. Casová dimenze tohoto složitého, syntropicko-entropického pohybu svou neopakovatelností ukazuje na ontologickou historicitu přírody. Kosmos je nejen kosmogenezí (P. Teilhard de Chardin), ale též ontologickou dějinnou, tj. stále trvající historií. V ní lze zahlédnout stvoření vesmíru a jeho metafyzický vztah k transcendentní svobodě Boha. Druhý tematický okruh věnovaný filozofické antropologii zavřuje a zároveň přesahuje okruh první. V souladu s principy otevřeného a kritického tomismu Vrána chápe filozofickou nauku o člověku jako integrální filozofickou antropologii. Je totiž přesvědčen

o možnosti integrovat, propojovat a sčelovat různé historické pohledy na člověka. Řecká kosmocentrická antropologie spolu s teocentrickým středověkým obrazem člověka a s moderním antropocentrickým důrazem nalézá svou pespektivní pravdu a pozitivní korektiv v personocentrické integrální dialogické antropologii. Právě zde se ukazuje, že tzv. „relační ontologie“ nevylučuje, ale spíše umožňuje a zakládá ontologii substanční. Do třetího okruhu Vránova filozofického myšlení vstupuje jeho filozofická hermeneutika literatury. Jeho zájem o filozofickou a teologickou dimenzi podstatně světové i české literatury (román, povídky, poezie) vyrůstá z potřeby filozofie naslouchat všem hlasům kultury, nejen vědám, ale také umění, zejména literatuře. I ta vypovídá něco podstatného o člověku a jeho údělu, o jeho putování časem a jeho bloudění. Výpovědi literatury jsou pro filozofii obohacující, dávají jí možnost překonávat své abstraktní, nadčasové síť a sestupovat do konkrétního příběhu skutečně existujícího člověka, který je vždy „homo viator“ (G. Marcel).

Z publikační činnosti (monografie): *Věda a bible o původu světa*. Řím 1966. *Teilhard de Chardin*. Řím 1968. *Antropologia filosofica*. Řím 1984. *Personalismo dialogico*. Řím 1984. *Experiment křesťanství*. 1995. *Dialogický personalismus*. 1996. *Svoboda k pravdě*. 1996.

-cmf-

Události**O roli osobnosti v politice**

Průzkumy veřejného mínění signalizují, že Češi nemají politické strany příliš v oblibě, ale zatím se s jejich existencí musí smířit, neboť tyto organizace jsou pro fungování státu nezbytností. Mohou za zmíněnou distanci lidé, kteří za politickou stranou stojí, nebo je na vině samotný politický systém a jeho struktura formovaná faktem, že politické straně jde vždy a především o moc a její zvětšení?

I takto by se zjednodušeně dal formulovat hlavní cíl vědecké konference „Úloha osobnosti v dějinách politických stran na území českých zemí a Československa v 19. a 20. století“, kterou uspořádala v Olomouci ve dnech 19. a 20. října 1999 Katedra politologie a evropských studií FF UP ve spolupráci s Historickým ústavem AV ČR v Praze a Historickým ústavem FF MU v Brně. Na jednání zaznělo 34 referátů z úst vědeckých a odborných pracovníků z vysokých škol (s výrazným podílem Olomoučanů), akademických pracovišť, ale i muzeí a archivů z českých zemí a Slovenska; účastníci mezi sebou přivítali i jednoho referenta z USA.

Hned v úvodu musíme s potěšením konstatovat, že poměrně velké procento mezi řečníky tvořili mladí vědci a pedagogové, dokonce vystoupili i tři studenti, což by mohlo odrážet mírný obrat na poli výzkumu politického stranictví, jež u nás ve srovnání s ostatní Evropou (o USA nemluvě) zaostává. Tím byl naplněn jeden z hlavních cílů, proč se Katedra politologie FF UP na tomto poli angažuje, organizuje vědecký výzkum a usiluje o prezentaci jeho výsledků v podobě konferencí, sborníků a monografií. Jedním dechem budíž dodáno, že v auditoriu jednání sledovalo po oba dva dny až do konce v průměru přes 60 posluchačů, také převážně z nastupující generace studentů a absolventů studia historie a politologie. Pokud k tomu připočítáme skutečnost, že určitou část organizačních úkolů a celý servis (na profesionální úrovni) převzali studenti, kteří tím získali neocenitelnou zkušenost do budoucna, pak musíme konstatovat jednoznačný společenský a pedagogický úspěch akce. Pokud jde o vědecké výsledky

jednání, je přirozené, že přes „nabýlý“ program nebylo možno obsáhnout celou šíři problematiky od počátků politického stranictví u nás v 60. letech 19. století až po současnost; bohužel jak období po roce 1948, tak po roce 1989 (pro absenci politologů) zůstalo zcela mimo pozornost. Na druhé straně za pozitivum považujeme hlubší propojování teoretických poznatků s historickou realitou v hlavních referátech (prof. PhDr. J. Malíř, PhDr. J. Harna, PhDr. A. Bartlová), což se odrazilo v definování profilu tzv. honoračního politika a aplikovalo typologickou škálu na osobnosti meziválečné české a slovenské politiky. Převážná většina referujících analyzovala s větším či menším úspěchem výrazné postavy politických stran (Emanuel Engel, Alois Pražák, Gustav Eim, Hyněk Bulín, Václav Šílený, Prokop Maxa, Antonín Švehla, Viktor Stoupal, František Udržal, Jiří Stříbrný, Ladislav Rašín, Antonín Hampl, Vojtěch Tuška, Jozef Tiso atd.); málokdo z nich se omezil na opakování známých fakt, mnohdy však přece jen chyběla větší kritičnost. Vedle českých politiků se předmětem zkoumání staly také některé osobnosti německých, resp. maďarských politických stran působících na našem území (např. Franz Künzel, Wenzel Jaksch, Hans Schütz, Heinrich Prade, Janos Esterházy atd.), jako výraz reflexe mnohonárodnostního charakteru našeho politického systému a existence paralelních národních (menšinových) systémů.

Zkoumání role osobnosti v politické straně tvoří pouze dílčí část, byť jednu z klíčových, analýzy stranicko-politického systému. Podává-li se vyřešit problém finanční sanace tiskového výstupu z konference, je naděje, že ti, kteří neměli možnost být přítomni jednání, studenti i zájemci z řad veřejnosti, si budou moci rozšířit své vědomosti v této sféře v návaznosti na loňský sborník Stav a perspektivy zkoumání politických stran a snad i do budoucna, kdy je plánována analýza stranického tisku, role agitace, propagandy a novinářů v politickém stranictví.

*Doc. P. Marek, Dr.,
Katedra politologie a ES FF UP*

Konference imunologických laborantů

Ve dnech 14. a 15. 10. 1999 se v Lošticích u Olomouce konala 1. celostátní konference imunologických laborantů. Konference, kterou pořádá Ústav imunologie LF UP a FN Olomouc ve spolupráci s odbornými společnostmi ČLS JEP, se zúčastnilo 90 laborantek z celé republiky a také ze Slovenska. Ve třech odborných sekcích (imunologie buněčná, humorální a typizace HLA systému) odeznělo celkem 17 přednášek. Z olomouckého pra-

čovisti přednesly svá sdělení kolegyně A. Špidlová, M. Lukešová, M. Mizerová a A. Niesnerová; plenární přednášku na téma HLA typizace proslavil doc. M. Petřek. Všichni účastníci hodnotili kladně přínos odborného jednání. Ke zdárnému průběhu konference přispělo příjemné prostředí hotelu Střelnice a také cimbálová muzika při společenském večeru.

*Prim. dr. Z. Heřmanová,
Ústav imunologie LF UP a FNO*

Vernisáž výstavy Od gotiky k renesanci

a plastiky, ale nalezneme zde také řadu exponátů uměleckého řemesla (zlatnictví, sklo, keramika, textil, nábytek a zbraně) a knižní kultury tohoto období. V prvním výstavním sále, věnovaném umění gotickému, návštěvníky zaujme zejména unikátní Oltář nalezení sv. Kříže (tzv. Rajhradský), pocházející z olomouckého svatomořického chrámu, kamenné sousoší Olivetská hora ze stejného kostela či Šternberská madona z doby kolem r. 1490. Ve druhém sále jsou vystaveny ukázky umění raně renesančního, jimž vévodí zlatá miska olomouckého humanisty Augustina Käsen-

broda, zapůjčená z Dražďan, a obdivovat zde můžeme také obrazy L. Cranacha st. či portrétní medailony příslušníků moravské šlechty. Třetí sál ukrývá expozici významných listin, pečeti, tisků, grafik, knižních vazeb a iluminovaných rukopisů.

Výstava v olomouckém Muzeu umění je přístupná denně mimo pondělí od 10 do 18 hodin a potrvá až do 27. 2. 2000. S jejím iniciátorem doc. I. Hlobilem, CSc., přinese Žurnál rozhovor v některém z příštích čísel.

R. Fífková

Návštěva italského velvyslance na UP

V úterý 26. 10. 1999 navštívil UP italský velvyslanec prof. P. Faiola spolu s dr. A. Trezzovou, ředitelkou Italského kulturního institutu v Praze. V doprovodu doc. L. Hornové, CSc., prorektorky pro zahraniční styky UP, prof. J. Černého, CSc., vedoucího Katedry romanistiky FF UP a jejich členů dr. F. Bonafé a Mgr. L. Kováčové zavítali italské hosté k rektorovi UP prof. L. Dvořákovi, CSc. Ten panu velvyslanci předal drobné dárky – publikaci o UP a kravatu s jejím znakem, načež přítomní usedli ke krátkému rozhovoru.

*-raf-
Foto -tj-*

Závěrečná akce Rakouské knihovny FF UP

V pondělí 1. 11. proběhlo v aule FF UP literární pásmo o věhlasném rakouském dramatikovi K. Krausovi (1874–1936). Život a dílo tohoto významného rakouského literáta, žurnalisty a vášnivého pacifisty přiblížila posluchačům oblíbená česko-rakouská herečka Z. Procházková. Její vystoupení bylo poslední akcí, kterou Rakouská knihovna FF UP na tento rok připravila.

Sponzorem a organizátorem akce byl vedle Rakouské knihovny FF UP také Rakouský kulturní institut v Praze.

*Dr. M. Keprtová, FF UP
Foto: T. Jemelka*

Události

„Ze zbrojnic udělejte biblioték...“

Stav interiéru před rekonstrukcí

Komenského vize, zformulována do této výzvy, která – vyznačena v dlažbě nádvoří dnešního Informačního centra UP – vítá jeho návštěvníky, se stala po více než 200 letech existence tereziánské Zbrojnice olomouckou realitou: z objektu, který od svého vzniku až do roku 1991 sloužil výhradně potřebám armády, se stalo akademické pracoviště olomoucké univerzity s celoškolskou působností soustřeďující informace v jejich nejrůznějších formách od klasického tisku až po elektronické zpracování dat a multimediální komunikaci.

Největší část rozsáhlé rekonstruované budovy byla využita pro potřeby **Ústřední knihovny UP (ÚK)** a umístění jejích fondů. Byla vytvořena jednotná knihovnická síť bývalých fakultních knihoven a ÚK a fakultních knihovnicko-informačních středisek, sjednocena pravidla pro zpřístupnění dokumentů, zavedeny mezinárodní standardy pro jejich popis. Poprvé byl vytvořen souborný elektronický ucelený katalog, který je přístupný z celé UP včetně přístupu přes internet (<http://tin.upol.cz/>). ÚK je otevřena ve dnech Po – Čt od 9 do 20 hodin, v pátek od 9 do 19 hodin a předpokládá se rozšíření otevírací doby i na některý z víkendových dnů. Nabídkou 350 studijních míst ve volně přístupných fondech a dalších míst pro práci s výpočetní technikou se ÚK otevírá nejen studentům a zaměstnancům UP, ale i široké olomoucké veřejnosti.

Současnou strukturu **Vydavatelství UP (VUP)** tvoří tým nakladatelských redaktorů, pracovníků technické redakce včetně výtvarníka, polygrafie s knihárnou a reprografii a vlastní prodejna a distribuce. Toto zázemí umožňuje reagovat na požadavky jednotlivých univerzitních pracovišť a současně poskytuje prostor pro realizaci vlastních projektů a spolupráci s partnery mimo UP (<http://www.upol.cz/vup>).

Slavnostní otevření Zbrojnice

Práce na budově Zbrojnice byly zahájeny v březnu 1995 a ukončeny v září letošního roku, přičemž náklady na stavbu si vyžádaly 220 850 tis. Kč investičních a 19 582 tis. Kč neinvestičních prostředků (mimoto získali pracoviště IC UP téměř 70 mil. Kč prostřednictvím tuzemských a zahraničních grantů). Autory projektu rekonstrukce Tereziánské zbrojnice jsou ing. arch. P. Fabián a ing. arch. J. Polách, dodavatelem stavby se stala společnost s r. o. Bestol Olomouc, dodavatelem interiéru a s. TAU COLOR Olomouc.

Po dvou etapách rekonstrukce vznikly ve Zbrojnici prostory s celkovou podlažní plochou 10 tisíc m². Tato velkorysá investice vytvořila skutečně kvalitní zázemí pro jednotlivé složky IC UP. Idea IC vycházela z náročných cílů, které vývoj UP směřovaly k dosažení kvalit

Centrum výpočetní techniky UP (CVT UP) zajišťuje oblast komunikačních a informačních technologií, údržbu a rozvoj informačního systému UP a garantuje konfiguraci metropolitní počítačové sítě (UPONET), kterou jsou propojeny nejen jednotlivé objekty UP a vysoké školy ČR (s využitím např. pro pořádání videokonferencí), ale která se také postupně stává východiskem pro vytvoření městské počítačové sítě. CVT UP je také školícím střediskem, podílí se na výuce a poskytuje služby studentům a zaměstnancům UP.

Činnost **Audiovizuálního centra UP (AVC UP)** je zaměřena zejména na tvorbu vzdě-

Ústřední knihovna

lávacích, výukových a prezentačních programů, od r. 1997 také na multimediální tvorbu a správu www stránek univerzity. Technické zázemí a vybavení tohoto nejmenšího pracoviště IC UP (záznamová, stříhová a animační technologie) je využíváno také při zpravodajské a reportážní tvorbě pro regionální i celostátní TV.

V rozsáhlém objektu IC UP jsou umístěna i dvě další pracoviště UP – **Centrum otevřeného a distančního vzdělávání (CODV)** – jedno ze čtyř českých studijních center programu PHARE – Multicountry Programm in Distance Education, a Archiv UP, který se kromě spisové a předarchivní služby, meto-

Archiv UP

tzv. „research university“, srovnatelné s vysokými školami ve světě.

Jednotlivá pracoviště IC UP si mohli návštěvníci prohlédnout záhy po slavnostním přestřižení pásky (viz foto na titulní straně). Kromě toho byla pro návštěvníky IC UP tentýž den zpřístupněna výstava v Galerii Zbrojnice, která dokumentuje historii této stavby, její obnovu i předcházející archeologický výzkum. Výstava je doplněna promítáním videosekvence o stavebních dějinách, nedávné rekonstrukci a současném využití Zbrojnice.

Ohlasy návštěvníků na nově otevřené IC UP byly vesměs velmi příznivé. Dr. I. Langer uvedl, že problematiku rekonstrukce Zbrojnice a zřízení Informačního centra sleduje již léta a v rámci daných možností hodnotí toto dílo jako nadprůměrné.

Interiér po rekonstrukci

dického řízení na fakultách a shromažďování univerzitních archiválií věnuje také vlastní vědeckovýzkumné činnosti.

Rekonstrukce – rehabilitace – revitalizace – do těchto tří pojmů shrnuje ředitel IC UP PhDr. R. Hladký průběh a obsah rekonstrukce objektu bývalé tereziánské Zbrojnice: stavební a architektonická rehabilitace historického objektu, jeho technické zabezpečení a zhodnocení, umocnění kulturně-historického

Počítačová učebna

významu Zbrojnice (dělostřelecká tereziánská zbrojnice, později Přemyslova kasárna, byla zapsána ve Státním seznamu nemovitých kulturních památek v kategorii A), zhodnocení a oživení významné části historického jádra Olomouce a vytvoření nové sociální role objektu.

Velkoryse pojatý otevřený prostor nádvoří s přílehlou restaurací skýtá možnosti i pro občerstvení, odpočinek a společenské i kulturní aktivity. Především však (jak uvedl jeden z autorů stavby ing. arch. P. Fabián na tiskové konferenci 22. 10.) vytváří tento unikátní objekt prostor pro interakci – s městem, kulturou, lidmi.

Nezbývá než si popřát, aby tato příležitost byla také využita k oživení interakce a komunikace uvnitř olomoucké univerzity samé...

Podle informací z tiskové konference a bulletinu IC UP zpracovala

-mav-

Foto archiv IC UP
a T. Jemelka

-raf-

Události

Olomoucké parodontologické dny

Ve dnech 22. – 24. 10. 1999 se konaly *Olomoucké parodontologické dny* pořádané Českou parodontologickou společností. Vlastní organizací byl pověřen odb. as. MUDr. Martin Starosta, Ph.D., z parodontologického oddělení I. stomatologické kliniky LF UP Olomouc.

Toto odborné setkání se uskutečnilo v prostorách hotelu Národní dům za účasti 150 stomatologů-parodontologů. Na dobré úrovni odborného programu se mimo našich předních parodontologů podíleli rovněž vynikající odborníci jako farmakolog prof. Z. Fendrich z Farmakologické fakulty UK Hradec Králové, doc. J. Vavřínek z Fakultní nemocnice Motol a MUDr. A. Šmahelová z Fakultní nemocnice Hradec Králové. Zvláště příznivě jsme ocenili účast a přednášku prof. L. Glavinda z Dental School (Aarhus, Dánsko).

Nosným tématem celého sympozia byla problematika vzájemných vztahů mezi diabetem mellitus a stavem parodontu. Zvlášť zajímavá pak byla kazuistická sdělení čerpající z parodontologické léčebné praxe. Toto odborné zasedání rovněž poctil svou návštěvou

prezident České stomatologické komory MUDr. J. Pekárek a velmi fundovaně pohovořil o plánovaném systému postgraduálního vzdělávání stomatologů.

K úplné spokojenosti účastníků přispěl i kulturní program, jako vystoupení hudebního kvarteta *Muzichido Olomouc*, návštěva chrámu sv. Mořice s předvedením varhan a varhanní hudby prof. Schindlerem, prohlídka památek Olomouce s průvodcem, společenský večer s hudebním doprovodem cimbálky *Dunajec* a tanečním vystoupením souboru *Tětky a strýcy* z Velké Bystřice.

Pracovníci parodontologického oddělení I. stomatologické kliniky LF UP považují za velkou čest, že toto odborné setkání stomatologů-odborníků v parodontologii se uskutečnilo právě v Olomouci. Za zdárný průběh celé této akce je však třeba především poděkovat jejímu organizátorovi, odb. as. MUDr. M. Starostovi, Ph.D.

Doc. H. Černá, CSc.,
I. stomatologická klinika LF UP

Z iniciativy vedení Armády ČR se 21. 10. se na UP uskutečnilo setkání rektora olomoucké univerzity prof. L. Dvořáka, CSc., s náčelníkem generálního štábu Armády ČR generálem J. Sedivým. Krátká diskuse se týkala možností spolupráce CMTF UP a Katedry psychologie FF UP v oblasti psychologického poradenství a duchovní služby příslušníkům Armády ČR.

Foto a text -mav-

Zahájení Univerzity třetího věku

Ve středu 20. 10. 1999 ve 14 hodin byla slavnostní imatrikulací v aule FF UP zahájena Univerzita třetího věku, na niž se v akademickém roce 1999/2000 zapsalo 52 studentů.

-red-

foto -tj-

Zasedání ředitelů CVT

Ve dnech 25. a 26. 10. proběhlo na půdě UP zasedání ředitelů center výpočetní techniky všech vysokých škol ČR a Akademie věd. Poradu, na kterou byli přizváni i všichni hlavní řešitelé výzkumných a rozvojových projektů celostátní vysokokapacitní akademické počítačové sítě TEN 155, svolal ředitel organizace CESNET, z. s. p. o., ing. J. Gruntorád, CSc. Hlavní řešitelé výzkumných a vývojových projektů informovali přítomné o postupu řešení a termínech, ve kterých budou zavedeny nové služby na akademické síti. Jedná se převážně o projekty pro zkvalitnění řízení datových toků, poskytování vyhrazených přenosových pásem (např. pro videokonference do USA a Evropy) apod. Dále byla diskutována strategie pro rozšiřování sítě TEN do dalších sídel vysokých škol a AV ČR. Jeden z nejdůležitějších bodů programu bylo vypracování nových pravidel pro financování provozu akademické sítě, tedy definice algoritmu pro stanovení výše příspěvku jednotlivých škol pro provoz sítě na území ČR a zahraniční konektivitu (kapacitu přenosu do USA a celoevropské sítě TEN). Vysoké školy a AV ČR přispívají na

O genetických manipulacích

Fascinující téma, myší modely lidských nemocí a klonování lidských genů ve zvířatech. Doktorandi Ústavu patologie LF UP a několik profesorů se setkali (14. 10.) s vědeckým pracovníkem RNDr. V. Divokým ze zdejší Hematoonkologické kliniky prof. K. Indráka, který pět let pracoval ve věhlasných laboratořích USA na poli transgenoz ("transplantace genů") a krvetvorby. Tématem jeho přednášky byly principy metod genetických manipulací užívaných k přípravě transgenních myší. To jsou organismy, do jejichž genomu na přesně definované místo byly vloženy určité lidské geny se záměrem studovat jejich funkci a regulaci. Na transgenních myších se zkoumá molekulová podstata vybraných lidských chorob a studují faktory, které je ovlivňují na genové úrovni. Byly zkonstruovány myší kmeny s implantovaným komplexem lidských genů pro normální lidský hemoglobin i jeho patologické varianty. Rýsuje se možnost, jak zbavit rodinu genetické zátěže (genová terapie).

Účastníci semináře vstupovali svými otázkami přednášejícímu přímo do výkladu a dotkli se také etických aspektů tématu. Tempo vývoje biomedicíny je tak závratné, že mu česká odborná terminologie nestačí, a tak dr. Divoký prokládal české věty desítkami anglických výrazů, aniž by to někomu z přítomných nějak vadilo.

-mh-

V úterý 19. 10. navštívil rektora UP prof. L. Dvořáka, CSc., rektor univerzity v jihoafrickém Zululandu Ch. Dlamini. Setkání byla přítomna také doc. L. Hornová, CSc., prorektorka UP pro zahraniční styky a P. Whittaker ze Střediska kulturních studií Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UP.

-red-
foto -tj-

provoz pouze jednou třetinou nákladů, zbylá část je zatím získávána formou zahraničních grantů. Většina připravených materiálů z porady ředitelů výpočetních středisek bude předložena ke schválení na prosincovém zasedání valné hromady CESNETu.

-zef-

Něco se změnilo

Nevím, jak je tomu na jiných fakultách, ale na LF UP vydávají každoročně a také letos přehled o činnosti formou knižní publikace (VUP 1999). Mimo jiné tu naleznete detailní informace o publikačních výsledcích jednotlivých fakultních pracovišť. Tentokrát je jasné rozdělení na práce původní a souborné, abstrakta a krátká sdělení, monografie a kapitoly v monografiích, učebnice a skripta. U citací časopiseckých prací nechybí tučně vyznačený impaktový faktor (IF).

A tak se kdokoliv a kdykoliv může přesvědčit, kdo na čem pracuje a jaké jsou publikační výstupy jednotlivých pracovišť. Největšího IF 9,507 dosáhla společná práce šestnácti autorů (Blood 92, 10, Suppl. 1, 1998).

Jedním z členů autorského kolektivu je prof. K. Indrák, kterého jsme se otázali, co je předmětem této práce, jak vznikla a čím to je, že vyšla v tomto světově renomovaném periodiku. Odpověď přineseme v některém z příštích čísel Žurnálu UP.

-mh-

Opravdové poznání je školou skromnosti.

Odborník je především znalec možných chyb a rizik.

-kos-

Z vědeckých pracovišť UP

„Popularizační práce mě těší stejně jako vědecký výzkum“, říká prof. E. Petruž, DrSc.

Tentokrát jsme o rozhovor požádali prof. E. Petruž, DrSc., z Katedry bohemistiky FF UP, pracoviště, o němž čtenáři z našeho týdeníku dosud mnoho informací získat nemohli.

Jaký je podle vás, pane profesore, důvod, proč se vy osobně, vaše katedra a vůbec FF UP neprezentujete na stránkách Žurnálu UP v naší rubrice „Z vědeckých pracovišť“?

Považujeme za důležitější prezentovat se vědeckou prací než prezentovat se články o vědecké práci. Ale tím samozřejmě nechci říci, že to není chyba, protože určitá informovanost o tom, co se na fakultě v oblasti vědeckého výzkumu udělá, je nezbytná, a myslím si, že bychom to měli, aspoň do určité míry, napravit.

Jaké vědeckovýzkumné úkoly v současné době řešíte?

Pokud jde o vlastní výzkum, zabývám se problematikou středověké, humanistické a renesanční parodie, která by měla vyústit ve vydání monografie

v příštím roce. V letošním roce jsme již s doc. I. Hlobilem z Katedry teorie a dějin umění odevzdali nakladatelství doplněné a opravené anglické vydání naší práce „Humanismus a raná renesance na Moravě“. Do konce roku bych měl ještě odevzdat rukopis pro Vlastivoědu moravskou, který se zabývá problematikou moravské literatury od počátku do konce husitství.

Myslím, že je zřejmé, že převažuje tematika moravská. Není to nahodilé, protože naše fakulta, a tím se dostávám k širšímu výzkumu na katedře a na fakultě, získala jako jeden z výzkumných záměrů, schválených MŠMT, záměr výzkumu historie a kultury na Moravě. Je to velmi široce pojatý badatelský záměr, který zachycuje oblast literatury, a to české i německé, výtvarného umění, muzikologie, samozřejmě ve značné míře historie, dějin divadla a filmu i dějin filozofie. Tento velice rozsáhlý projekt už v letošním roce přináší konkrétní výstupy. Je ovšem plánován na pět let,

takže tyto výstupy budou mít ještě syntetičtější charakter tak, aby po pěti letech vznikl syntetický obraz kultury na Moravě jako kultury otevřeného regionu. Proto jsme uvažovali o tom, že nazveme tento výstup „Morava jako model euroregionu“.

S jakými zahraničními pracovišti jste v kontaktu a kde v zahraničí publikujete?

Spolupracujeme spíše individuálně s jednotlivými pracovníky v zahraničí (např. s prof. Rothem z Bonnu, prof. Brogi-Bercoff z Říma, prof. Pelcem z Varšavy, prof. Pynsentem z Londýna atd.), ale samozřejmě i se zahraničními pracovišti, podle toho, jaký úkol řešíme a na jakých mezinárodních konferencích se podílíme. Např. v Salzburgu se pravidelně pořádají konference o problematice divadla, z nichž vycházejí sborníky, ve kterých pravidelně otiskují své příspěvky. Dále publikuji v polských odborných časopisech, v SRN a jeden z posledních příspěvků o problematice díla Chelčického mně vyšel dokonce v Kanadě.

Snažíte se výsledky své vědecké práce také popularizovat?

Toto je otázka, která je v této souvislosti zcela na místě. Domnívám se totiž, že dělat vědeckou práci bez její popularizace je vlastně jenom polovina skutečné práce, a už dlouhá léta se pokouším výsledky svého výzkumu zpopularizovat. Vznikly z toho dvě knížky, které měly docela slušný ohlas. Jedna byla věnována problematice středověké alegorie – jmenovala se „Zašifrovaná skutečnost“, druhá byla věnována analogiím literatury faktu a literatury vědecko-fantastické ve starší literatuře, ta se jmenovala „Vzrušující skutečnost“ a práce, o které jsem už v úvodu mluvil a která sice výrazně vychází z vědeckého výzkumu, ale měla by mít také popularizující dimenzi, je právě práce o parodiích. Měla by se jmenovat jako třetí díl oněch „skutečností“, „Zrcadlo skutečnosti“. Popularizaci považuji za nezbytnou, spolupracoval jsem v té oěci mnohokrát např. s Československým a později Českým rozhlasem, s televizí a mohu říci, že mě popularizační práce těší stejně jako vlastní vědecký výzkum.

Za rozhovor poděkovala

R. Fífková

Mezinárodní úspěch pracoviště LF UP a FN Olomouc

K jedné z nejprogressivnějších oblastí soudobé biomedicíny patří oblast imunogenetiky, která je označována za průnik poznatků a metod molekulární biologie do imunologie. Pro činnost imunogenetických laboratorů, laboratorů pro transplantační imunologii (HLA laboratoře), které výzkumem transplantačních antigenů poskytují základní podmínky kvěběru optimálního dárce (příjemce) pro organové transplantace (ledviny, játra, srdce, pankreas), vypracovaly evropské země přísná kritéria, která zaručují kvalitu výsledků a jsou předpokladem pro to, aby měl transplantační program mezinárodní charakter a požadovanou úroveň.

Oblasti imunogenetiky se dlouhodobě věnují také pracovníci HLA laboratoře Ústavu

imunologie LF a FNO MUDr. Z. Ambrůzová, Mgr. J. Drábek, MUDr. F. Mrázek pod vedením doc. M. Petřeka, CSc., a kolektiv laborantek pod vedením pí Slavíkové. O kvalitě jejich vědeckovýzkumné činnosti hovoří mj. i skutečnost, že jejich pracoviště jako jediné ze zemí střední a východní Evropy získalo akreditaci Evropské federace pro imunogenetiku (EFI). Získaný certifikát platí pro všechny evropské laboratoře po dobu jednoho roku, poté je třeba jej obnovit, což olomoucká imunogenetická laboratoř dokázala i v tomto roce, kdy úspěšně prošla výroční kontrolou EFI.

Podle sdělení doc. M. Petřeka, CSc., čeká HLA laboratoř LF UP a FNO inspekce komisařů EFI také příští léto.

-mav-

Diskuse, názory, ohlasy

K volbě rektora

Optimální by bylo, kdyby nový rektor splňoval všechna kritéria zmiňovaná v anketě, byl prvotřídním vědcem se světově proslulou výzkumnou školou i člověkem s vlivnými korexemi od Oxfordu a Bruselu přes český parlament po olomoucké městské zastupitelstvo. Byl geniálním manažerem, kterého by nám Microsoft záviděl a zároveň vřelým člověkem s duší pro běžné maličkosti našeho života. I kdyby se nám však náhodou takového nepodařilo sehnat, na jednu věc bychom měli dát důraz.

Myslím, že hlavním úkolem rektora bude přesvědčit okolí o důvěryhodnosti univerzity. Ukázat, že jsme solidní podnik, kam stojí za to investovat, jehož absolventy bude firmám stát za to angažovat, kam bude stát za to maturantům podávat přihlášky a kde bude stát za to vědeckým pracovníkům z celého světa trávit část své kariéry. O důvěryhodnosti nejspíš přesvědčíme nesmlouvavým vyžadováním osobní odpovědnosti. Odstrašujícím příkladem by nám měla být situace na Právnické fakultě Karlovy univerzity v Praze. Tu vnímám jako hanbu celé české akademické obce. Jak je možné přesvědčovat okolí o naší solidnosti, o tom, že si zasloužíme akademické svobody a nedotknutelnost akademické půdy, jak je možné dělat si nárok na výchovu elity národa a nezávislost naší samosprávy, kdy půl roku po prokázání kupčení s přijímacími testy

nikdo nic neví a za nic nemůže, děkan vesele dál děkanuje a rektor rekturuje?

Věřím, že náš rektor bude schopen dávat spíš pozitivní příklad. Stejně to ale nestačí. Situace pražské Právnické fakulty vrhá škaradý stín na všechny naše univerzity, nestačí jen v závětrí sledovat, jak se to vyvine a mít radost, že nás se to netýká. Měli bychom ukázat, že s podobnými problémy se jako celá akademická obec dokážeme sami se ctí vypořádat. Udělali jsme my – naše obec, naši děkani, naše univerzitní vedení – pro to dost?

Doc. T. Opatrný, PřF UP a Weizmann Institute of Science, Izrael, Rehovot, 20. 10. 1999

internet nebo Internet?

Jako příležitostný korektor Žurnálu UP (jsa bohemistou literárněvědným, nikoli jazykovědným) jsem korigoval příspěvek Ing. Aleše Horáka v 6. čísle Žurnálu UP způsobem, vůči němuž vznesl autor oprávněné námitky. Především jsem neprozřetelně sjednotil pravopis výrazu Internet/internet na internet, neboť jsem vycházel z analogie s pravopisem výrazů jako rozhlas, televize či knihtisk. Podle sdělení Ing. A. Horáka „Internet je název jedné konkrétní celosvětové počítačové sítě, pracující na bázi protokolu TCP/IP“, zatímco „internet je obecné propojení jakýchkoli dvou (a více) datových sítí pomocí tzv. brány (gateway),

která zajišťuje přenos dat mezi těmito dvěma sítěmi“. Česká pravopisná norma by bezpochyby měla respektovat toto odlišení, neboť je v zájmu exaktnosti komunikace, a to i za cenu protestů internetových (Internetových?) laičků. Jenže právě v adjektivu „internetový“ se podle mého soudu skrývá čertovo kopýtko, neboť česká ortografie nepřipouští dubletu „Internetový“ (týkající se Internetu) a „internetový“ (týkající se internetu). Změnil jsem dále titul článku A. Horáka z „Re: Byrokracie a internet“ na „Ad: Byrokracie a internet“, neboť jsem nepochopil, že – jak vysvětluje Ing. A. Horák – „Re: je symbolická zkratka anglického Reply, která se používá v elektronické poště v poli Subject“. Ing. A. Horákově se upřímně omlouvám se závazkem, že v budoucnu neopominu konzultovat s autory redigovaných textů zásahy měnící znění textu.

Doc. J. Fiala, FF UP

Z pohledu studenta

Když jsem v posledních dvou číslech četl výměny názorů na problematiku používání počítačů v knihovně FF UP, pocítil jsem potřebu vyjádřit se k této problematice z pohledu studenta.

Je pravda, že počítačů ještě není na univerzitě tolik, kolik bychom si přáli. Ale stejně tak je pravda, jak poukazuje RNDr. F. Zedník

MEZI NÁMI VZDĚLANCI

Dne 15. října 1991 získala Univerzita Palackého do svého vlastnictví objekt Přemyslových kasáren. Tak byla od roku 1948 nazývána někdejší tereziánská dělostřelecká

ZBROJNICE,

postavená za společné vlády Marie Terezie, panující v letech 1740–1780 v dědičných habsburských zemích (choťi římskoněmeckého císaře Františka I. Lotrinského, císařem v letech 1745–1765), a jejího nejstaršího syna a nástupce, římskoněmeckého císaře Josefa II. (císařem v letech 1765–1790).

Osmiletá přestavba Přemyslových kasáren v Informační centrum Univerzity Palackého vypudila z jejich mohutných zdí ponorou atmosféru vojenského eráru, kterou mají zřejmě nadále evokovat toliko rezivé koule symetricky rozmístěné po nádvoří, donedávna kasárenským „buzerplacem“. Poněvadž se necítím kompetentní k úvahám o roli IC UP ve třetím tisíciletí, pokusím se v následujících řádcích rekonstruovat počátky olomouckého arzenálu. Vybudování skladiště těžkých zbraní a munice lze pokládat za ukončené druhé etapy výstavby „hraniční pevnosti Olomouce“. První etapa realizace tohoto důmyslného a nákladného projektu započala v květnu roku 1742, vzápětí po čtyřměsíční okupaci Olomouce armádou pruského krále Fridricha II. Velikého v rámci války o rakouské dědictví po smrti římskoněmeckého císaře Karla VI., otce Marie Terezie, roku 1740. O Vánocích roku 1741 se nedostatečně opevněná Olomouc vzdala pruské armádě pod velením generála polního maršála Kurta Christoha hraběte Schwerina bez jediného výstřelu, zatímco Brno s nedávno přestavěnou citadelou Špilberkem se dokázalo pruským a saským jednotkám ubránit, a zachránilo tak Vídeň, metropoli monarchie, před nepřátelským útokem. Tato trpká zkušenost přiměla vídeňskou válečnou radu k velkorysé přestavbě olomouckých fortifikací podle projektu vojenského inženýra Bechada de Rochepine, vycházejícího z bastionového systému francouzského maršála Sébastiena Vaubana le Prestre (1633–1707). Na zahájení „šancovních prací“ participovali i studenti olomoucké univerzity, kteří vytáhli na sověřený úsek, nazývaný pak Studentskými šancemi, „ve vojenském pořádku a se zvonkohrou“.

S ukončením první etapy výstavby olomoucké tereziánské pevnosti byla spjata inspekční návštěva císařských manželů, Marie Terezie a Františka I. Lotrinského, v Olomouci 7. – 9. září 1754, během

(Internet a byrokracie? ... je to vůbec možné?, Žurnál UP, č. 6), že se stávající počítače nevyužívají tak, jak by mohly. Nevím, jak to vypadá tento semestr v učebně na Filozofické fakultě UP, ale během celého minulého roku mě udivovalo, proč člověk, který tam sedí zřejmě na službě (pokud tam vůbec je) má k dispozici počítač, který by mohli využívat studenti (většinou na něm hraje hry).

Stejně tak jsem nemohl nechat bez povšimnutí prohlášení pana M. Suchého (Byrokracie a internet, Žurnál UP, č. 5), který píše o limitovaném přístupu na internet. K tomu musím říci z vlastní zkušenosti, že s takovýmto limitem jsem se setkal před rokem, kdy mi byl zrušen účet na ffnw.upol.cz, prý kvůli dlouhodobé nečinnosti (poslední login asi 25 dní předtím) a nový mi správcové odmítli zřídit kvůli nedostatku místa na disku (nechci znevažovat jejich práci, ale bylo to opravdu tak špatné, nebo stačilo na disku trošku „uklidit“?).

Ze své zkušenosti z Miami University, Oxford, Ohio, musím podotknout, že i tam je samozřejmostí přihlašování se do univerzitní sítě před zahájením jakékoliv práce v učebně. Z tohoto důvodu musím přivítat zprávu RNDr. Zedníka o plánovaném automatickém generování účtů. Stejným způsobem to pracuje i na výše zmíněné univerzitě za oceánem.

K. Radek, 5. ročník psychologie

níž byl rovněž vysvěcen sloup Nejsvětější Trojice na Horním náměstí. V červnu roku 1758 se olomoucká pevnost podrobila „křtu ohněm“, když po celý měsíc čelila pruskému obležení v rámci sedmileté války; likvidace pruského trénu u bitvy u Domašova 30. června 1758, v níž se vyznamenali generálové Ernst Gideon Laudon a Joseph Siskovics, pak definitivně zhatila záměr pruského krále Fridricha II. „připravit nově zbudovanou pevnost o její panenský věnec“.

Deset let po neslavném ústupu Prusů od Olomouce přistoupil rakouský vojenský erár k vybudování olomouckého dělostřeleckého arzenálu. Tráduje se, že Marie Terezie nechala postavit zbrojnici natruc olomouckému biskupovi bezprostředně před okny jeho olomoucké rezidence, a tak budova arzenálu dodnes zabraňuje přístupu slunečních paprsků do velkého sálu arcibiskupského paláce. Údajnou

Podobu zbrojnice v 19. století dokládá mj. rytina datovaná po roce 1848

averzi „nejkřesťanštější panovnice“ vůči olomouckému biskupovi, jímž byl v letech 1761–1776 Maxmilián hrabě z Hamiltonu, nelze nijak doložit, Marie Terezie ostatně 18. srpna 1765 vložila veškeré vojenské záležitosti říše na bedra svého syna a spoluzladáče Josefa II. Pro tohoto osvíceného monarchu byly vskutku zájmy vojenského eráru na prvním místě a pro takovou, a ne jinou lokalizaci olomoucké zbrojnice hovořily důvody strategické. Těžko bychom totiž pro arzenál naleznili v rámci olomoucké pevnosti vhodnější místo – jednak vzhledem k potřebám transportu zbraní a munice na pevnostní fortifikace, jednak s ohledem na skutečnost, že nejslabší částí pevnosti byl západní úsek jejího předpolí, který se na rozdíl od ostatního terénu předpolí nedal zaplavit vodou z řeky Moravy a jejích ramen. Pokud by tedy oblehatelé dobyli centrum města Olomouce, mohli by obránci využít „trychtýřovitě“ podoby městského půdorysu, stáhnout se na Předhradí a pokračovat v obraně se zbrojnici v zádech.

Prostor zaujatý zbrojnici byl zastavěn i před jejím vybudováním. Jak dokládá rytina na olomoucké univerzitní tezi, jež zachycuje požár Nové věže (věž stávala v ústí dnešní Denisovy ulice do Náměstí republiky) 23. dubna 1685, stávaly tu domy biskupských vikářů a údajně i nejstarší obydlí olomouckého biskupa. Domoovní zástavba je zobrazena i na rytině olomouckého biskupského paláce zhotovené někdy kolem roku 1740 augsburským rytcem Martinem Engelbrechtem a na plánu olomoucké pevnosti vzniklém před rokem 1742.

Zásluhou emeritního šternberského a olomouckého archiváře Josefa Prucka, jenž zpřístupnil diaria premonstrátské kanonie na Hradisku u Olomouce, známe jména olomouckých pevnostních inženýrů – vedle zmíněného již Bechada de Rochepine, vrchního pevnostního geometra, to byl především ředitel opevňovacích prací plukovník Diestl.

Podle hradiského diaristy se Diestl vypracoval ke své hodnosti „ex simpliciter murario (z obyčejného zedníka)“, projevoval se jako příznivec hradiského kláštera („specialis fautor nostrum“) a byl vůbec „dominus valde affabilis et humilis (pán tuze vládný a prostý)“. Hradiský premonstrát Bernard Böhm zaznamenal ke dni 18. dubna 1768, že „Olomucii hodie lapis fundamentalis pro armentario cum plena solemnitate positus est (v Olomouci byl dnes se vsí slávou položen základní kámen ke zbrojnici)“; kámen posvětil olomoucký kapitulní děkan a generální vikář Leopold Podstatský z Prusinovic (jenž koncem předchozího roku hostil ve své rezidenci „záračné dítě“ – sedmiletého hudebního skladatele a virtuóza Wolfganga Amadea Mozarta, jeho otce Leopolda Mozarta, kapelníka salcburského arcibiskupa, a sestru Nannerl). Obrádu se dále účastnili hradiský opat Pavel Ferdinand Václavík a velitel

pevnosti generál Hyacint Bretton. Plukovník Diestl se slavnosti nedožil (zemřel 27. března 1768) a chyběl i biskup Maxmilián hrabě Hamilton, ale ten se objevoval v Olomouci zřídka, neboť byl cele zaujat úpravami biskupského zámku v Kroměříži.

Ještě téhož roku, v neděli 21. srpna, navštívil Olomouc císař Josef II., a lze předpokládat, že si prohlédl i staveniště zbrojnice; výslovně se o císařově inspekci nově postavené zbrojnice zmiňuje Bernard Böhm v záznamech z následujícího roku, a to ke dni 22. srpna 1769.

Kdo byl autorem projektu zbrojnice, nelze s určitostí říci. Nejstarším ikonografickým dokladem existence olomouckého arzenálu je plán z roku 1777, uchovaný ve vídeňském Válečném archivu, sloužící jako podklad pro podstatné stavební úpravy zbrojnice během roku 1778. Kromě výměny části dřevěných podlah byly sály v 1. patře zbrojnice, doposud kryté dřevěnými stropy, zaklenuty plackovými klenbami se zrcadly. Poněvadž o architektonických detailech zbrojnice a jejím dalším stavebním vývoji pojednala Stanislava Kašpárková v ročence Státního okresního archivu z roku 1994, povšimnu si jen sochařské výzdoby průčelí zbrojnice, jíž se S. Kašpárková ve své studii zevrubně nevěnuje.

Ony zdobné elementy jinak dosti strohé „erární“ architektury tereziánského období symbolizují vojenskou tradici habsburské říše v návaznosti na příklad a vzor válečnictví antického. Nad vrcholem tympanonu se tak tyčí římský bůh války Mars s kopím v pravici, ale současně je tu přítomno i rakouské dělostřelectvo poslední třetiny 18. století, jemuž byl olomoucký arzenál původně určen – Martova vykročená levá noha spočívá mezi hlavní kanonu a dělovou koulí. Rovněž na postavách oděnců po stranách tympanonu a nad portálem se kombinuje výstroj římských legionářů s klcími helmami středověkých rytířů.

Motivy na reliéfu tympanonu zbrojnice jsou však zcela ve znamení tereziánské artilerie, která za svůj rozkvet vděčila reformám Václava hraběte Lichtenštejna. V ladném zrcadlovém uspořádání tu jsou patrný dva moždře na lafetách, dělostřelecké hlavě, koule a miny, naběráky na střelný prach a vytěráky hlavní, válečné bubny a kotle, polnice, kopí, válečné praporce a standarty, jakož i hlavně pušek s nasazenými bodky, na reliéfu nad portálem hlavního vstupu jsou mj. zvoárněny muškety a těžké hradební pušky.

Středobodem umné kompozice dělostřeleckých trofejí na tympanonu je znak Svaté římské říše národa německého. Na prsa římskoněmeckého říšského orla je na tomto znaku položen znak Arcivévodství rakouského, nazývaný také znakem babenberským – (stříbrné) břevno v (červeném) poli štítu. (Babenberkové byli původně franským šlechtickým rodem, v letech 976–1156 vládli jako markrabata, v letech 1156–1246 jako vévodové rakouští; červený štít se stříbrným břevnem se objevuje kolem roku 1230 jakožto znak vládců Rakouska.)

Štít znaku Rakouska na tympanonu olomoucké Tereziánské zbrojnice nese arcivévodskou korunu a na štítě je zavěšen řád Zlatého rouna, původně odznak rytířského řádu, jehož posláním byl boj s islámem (řád založil burgundský vévoda Filip Dobrý v Bruggách dne 10. ledna 1430 u příležitosti své svatby s Isabelou Portugalskou a téhož dne oznámil jména prvních 24 rytířů řádu; statuta řádu Zlatého rouna jako řádu římskokatolického schválil papež Eugen IV. 7. září 1433.)

V české heraldické terminologii se odlišuje figura orla, zobrazovaná se dvěma od sebe odvrácenými hlavami, a heraldicky mnohem častěji uplatňovaná figura orlice s jednou hlavou. Orel byl užíván již v Byzantské říši, kde představoval východní a západní polovinu říše, odtud se dostal na Rus jako znak Ruského carství. V Německu je figura orla objevuje od konce 12. století, oficiálním emblémem Svaté říše římské národa německého (zaniklé roku 1806) se stal orel za císaře Zikmunda Lucemburského roku 1433, též znak přeloa roku 1804 Rakouské císařství. Na tympanonu Tereziánské zbrojnice drží orel ve spárech insignie říšské panovnícké moci – říšský meč a říšské žezlo (jindy to býval říšské jablko, symbolizující vládu nad světem). Mezi dvě hlavy říšského orla s nimby (svatozářemi) je posazena římskoněmecká císařská koruna.

Děni kolem nás

Sametová filozofové

Dne 27. 10. proběhl v budově Karolina Univerzity Karlovy v Praze slavnostní křest knihy B. Dayové *Sametová filozofové* (*The Velvet Philosophers*).

Slavnostního aktu se zúčastnily významné osobnosti českého a slovenského veřejného a politického života, velvyslanci a mnoho dalších domácích a zahraničních hostů. Prezident V. Havel při této příležitosti přijal na Hradě delegaci, jejímiž členy byli kromě autorky čeští i zahraniční představitelé Vzdělávací nadace Jana Husa.

Knihy *Sametová filozofové* poprvé uceleným způsobem dokumentuje historii jednoho z nej-

Dlužno podotknout, že znakem Římskoněmecké říše je dekorován nejen tympanon olomoucké Tereziánské zbrojnice, ale také kyrys na soše oděnce a dvě reliéfní válečné standarty nad portálem hlavního vstupu do tohoto objektu, unikátní památky tereziánské fortifikační architektury.

Nemělo by konečně ujít naší pozornosti, že se jedna z tehdejších ručních zbraní – kopí – dočkala na průčelí zbrojnice novodobého, chvályhodně nápaditého uplatnění v „poutačích“ restaurace Zbrojnice a prodejny skript.

Co se v prvních desetiletích existence olomoucké zbrojnice v jejích zdech přechovávalo, zaznamenal polský osvícenec Stanislav Staszic, jenž navštívil Olomouc na počátku května 1790: „Arsenal obsahuje zbraně pro asi 6000 mužů. Děh, která jsem viděl, bylo na čtyřicet, stejně tolik hmoždířů, totiž dvacet bronzových a dvacet železných, dvanáctiliberních kusů (tj. děl střeleckých náboje o váze asi 6 kg – JF) dvacet. Na poli půl míle vzdáleném stál dělostřelecký park mající nejméně 300 děl.“ Citovanou pasáž jsem našel v právě publikované stati Marie Sobotkové „Morava roku 1790 očima Stanislava Staszice“, jak poznamenává autorka stati, „jeho informace trochu zavánějí špiónáží...“

J. Fiala

rozsáhlejších neoficiálních hnutí z doby totalitního režimu v Československu, známého jako „podzemní univerzita“. Tajně bytové semináře organizované ve snaze uchovat zbytky akademické svobody se zásluhou pražského filozofa J. Tomina v 80. letech spojily ve společné úsilí československých aktivistů a západoevropských a amerických univerzitních lektorů a intelektuálů. Jejich přednášky, tajně dovozené knihy a další iniciativy pomáhaly v utlačované zemi udržovat tehdy tolik potřebné ideje svobodného a demokratického světa. Sílicí hnutí postupně přerostlo v organizaci, která se ustanovila v roce 1980 v britském Oxfordu jako Jan Hus Educational Foundation (JHEF) a následně byly zakládány sesterské nadace i v dalších zemích západní Evropy a Severní Ameriky. Po pádu komunismu v roce 1990 oficiálně vznikla Vzdělávací nadace Jana Husa také v Československu a dodnes se nemalou měrou podílí na podpoře vyššího vzdělávání v České a Slovenské republice.

K činnosti nadace se váže řada významných osobností akademického, politického a kulturního života, mezi něž patří např. R. Scruton, J.-P. Vernant, J. Derrida, J. Kavan, P. Oslzly, J. Čarnogurský, P. Pithart a mnoho dalších.

Bývalé ředitelce britské JHEF Barbaře Dayové byla v roce 1998 udělena Pamětní medaile prezidenta republiky. Její kniha je vyústěním několikaleté práce, během níž autorka za vydatného přispění tehdejších československých i zahraničních organizátorů a aktérů „podzemní univerzity“ sesbírala podklady k její dnešní konečné podobě. Dílo vychází v anglickém a českém jazyce ve spolupráci s vydavatelstvími Claridge Press Londýn a Doplněk Brno jako příspěvek Husovy nadace k oslavám desátého výročí pádu komunismu a zároveň se stává oslavou dvacátého výročí založení nadace.

L. Doubravová
Vzdělávací nadace Jana Husa

... a tento týden ...

8. LISTOPAD

Katedra geologie PřF UP, tř. Svobody 26, posluchárna G, 15.30 hod.: Prof. I. Chlupáč, DrSc.: J. Barrante a jeho význam pro geologii a paleontologii středních Čech. Přednáška k 200. výročí narození.

U-klub, Šmeralova 12, 19.00 hod.: Kamelot – Větrné město. Předprodej: Informační středisko, podloubí radnice, Horní nám., od 1. 11. a před koncertem.

9. LISTOPAD

Muzeum umění Olomouc, Denisova ul., 16.30 hod.: Doc. I. Hlobil, CSc.: Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400–1550. Úvodní přednáška k výstavě.

Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PřF UP, Tomkova 40, Olomouc-Hejčín, posluchárna č. 202, 13.30 hod.: Prof. M. Pituk: O limitách řešení diferenciálních rovnic se zpožděným argumentem. Seminář z diferenciálních rovnic. Pořádá Jednota českých matematiků a fyziků, pobočka Olomouc a KMA PřF UP.

U-klub, Šmeralova 12, 19.00 hod.: Tony Ducháček a Garage. Předprodej: IS, podloubí

radnice, Horní nám., od 1. 11. a před koncertem.

10. LISTOPAD

Katedra historie FF UP, Křížkovského 10, posluchárna č. 13, 9.00–16.00 hod.: Studentská vědecká konference Katedry historie FF UP.

Katedra botaniky PřF UP – Laboratoř růstových regulátorů, Šlechtitelů 11, budova A, učebna č. 502, 19.00 hod.: Mgr. K. Doležal, Dr.: Studium metabolismu cytokininů s využitím kapilární LC/frit-FAB-MS. Cyklus odborných přednášek.

Knihovna Kliniky alergologie a klinické alergologie LF UP, 14.30 hod.: Š. Hradilová – E. Weigl: Standardizace alergenů. Seminář Ústavu imunologie LF a FN Olomouc.

Centrum Aletti, Křížkovského 2, 20.15 hod.: Přednáška z cyklu „Hovory o víře“ na téma *Živý Bůh, můj Bůh, Bůh pro člověka*.

11. LISTOPAD

Muzeum umění Olomouc, Denisova ul., 15.00 hod.: Dr. D. Prelovšek: Problémy atribucí v benátském sochařství 17.–18. století. Pořádá

Arcidiecézní muzeum v Olomouci a Katedra teorie a dějin výtvarných umění FF UP.

Muzeum umění Olomouc, Denisova ul., 16.00 hod.: Mgr. R. Surma: Restaurování plastik I. – Ukřížování z Dolan. Cyklus přednášek pořádaných k výstavě *Od gotiky k renesanci*. Výtvarná kultura Moravy a Slezska 1400–1550.

11.–12. LISTOPAD

Rektorát UP, Křížkovského 8, učebna U1, 10.00 hod.: Apokatastasis či Apokalypsis. Antické představy o konci světa. Konference pořádaná Katedrou klasické filologie FF UP.

13. LISTOPAD

Muzeum umění Olomouc, Denisova ul., 15.30 hod.: PhDr. P. Černý: Knižní malba na Moravě v 15. století. Cyklus přednášek k výstavě *Od gotiky k renesanci*.

Plavecký stadion Olomouc, 9.30 hod.: Memoriál 17. listopadu v plavání. 29. ročník. Pořádá SK UP.